Onsdagen den 3 februari 1965

Sörmlands spelmän jubilerar

Sveriges äldsta förbund 40 år

Sveriges äldsta spelmansförbund — Södermanlands — fyller i år 40 år. Jubileet skall firas på anrika Nyköpingshus 6 juni, pingstdagen. Mycket har hänt sedan förbundet bildades midsommardagen 1925 i Malmköping. Det är 40 år av intensivt arbete som ligger bakom oss, skriver förbundets styrelse i sin verksamhetsberättelse. Men man påpekar också att det nu för den enskilde såväl som för spelmanslag och förbund gäller att inte släppana av vid fyllda 40.

Vid årsskiftet hade förbundet 285 medlemmar, därav 168 betalande. Förbundets medlemmar har deltagit i flera spelmansstämmor. Bl.a. på Tore Källbergs 7 juni i Södertälje med deltagande av ett 70-tal spelmän från Sörmland och Stockholm. Vädret var fint och publiken stor.

I egen regi hölls stämman på midsommardagen på Stora Djulö hembygdsgård. Det var första gången man förlagt stämman till denna nära nog idealiska plats. Ett 70-tal spelmän medverkade. Kaj och Maj Eriksson, Flenmo, fick förbundets stora guld. Gästattraktion av stormått var de danska basunisterna Otto Madsen och Carl Andreasson klädda i djurhudar, blåsande de rafrar från bronsåldern. Den 13 juli gjorde ett 40-tal spelmän med fruar och fästmör en resa till "Tosia bonnadan" i Ronneby. Där man bl.a. medverkade en stämma och i trefesttåg genom staden. Folkmusikens och folkdansens dag i Folkets Park Eskilstuna är ju något av tradition. Spelmansförbundet och Sörmlands distrikt av Svenska ungdomsringen medverkade som vanligt. Vidare har förbundet uppvaktat vid flera högtidsdagar, bl.a. vid prins Wilhelms 80-årsdag och f.d. landshövdingen fyllde 60 år.

BORTÅT 150.000 FINLÄNDARE har efter andra världskriget flyttat till Sverige och slagit sig ner här. Påfallande få svenskare har finländarna haft egna föreningar som har till uppgift att bevara sammanhållningen och kontakten med det gamla landet, ordna alla slag av kurser, framföra allt i svenska, samt arrangera program och fester. För några år sedan bildades Centralförbundet för finska föreningar i Sverige. Verksamheten har blivit så livaktig att man beslutat inrätta ett sekretariat i Stockholm. Inheltidsanställd verksamhetsledare har utsetts polis. Vilho A. Koitanen som tin archef för Suomi-Seuras (Finland-samfundet) och motsvarighet Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet) Sverige-avdelning.

ENÖSTTYSK 26-årig armékorpral har i uniform lyckats ta sig över gränsen till Västtyskland.

FOLKET ONSDAGEN DEN 3 FEBRUARI 1965

Spelmän jubilerar i sommar

Verksamheten 'på topp' 1964

I sommar är det 40 år sedan Södermanlands spelmansförbund bildades. På pingstdagen kommer jubileet att firas med en stor sammankomst på Nyköpingshus. Det sörmländska spelmansförbundet är landets äldsta och det kom till vid en spelmansstämma i Malmköping midsommardagen 1925. Initiativtagare var Ernst Granhammar, verksam i Stockholm men född i Bärbo i Sörmland. Förbundet fick vid starten närmare 50 medlemmar av vilka nu endast fyra är i livet. Bland dem den förste ordföranden, 80-årige godsägaren Seth Carlson, Västra, och den nuvarande ordförande folkskollärare Gustav Wetter, Katrineholm. Hr Wetter har hanterat klubban ända sedan 1939.

Förbundet håller årsmöte i Nyköpingshus lördag. Där skall behandlas styrelsens förslag om att cirka 4.500 kr ställs till förfogande dels för nytryck av 50 sörmlandslåtar, dels för utdelande av priser till fem pristagare i kompositionstävling en Seth Carlsons 80-årsdag.

• Av den framlagda verksamhetsberättelsen för 1964 framgår att förbundet vid årsskiftet hade 285 medlemmar. Bland de 22 hedersledamöterna märks prins Wilhelm och landshövding Ossian Sehlstedt. När prinsen fyllde 80 år i fjol uppvaktades han av spelmansförbundet med fiolmusik, och när länschefen fyllde 60 år fanns även en delegation från förbundet på plats.

Andra hedersledamöter som spelmansförbundet hyllade under fjolåret var förste ordföranden Seth Carlson och redaktör Olof Andersson, Stockholm, vilka båda fyllde 80 år. Till hr Carlson överlämnades de 21 låtar som komponerats till hans ära. Folkmusikpionjären Olof Andersson avled i höstas. Han var Sveriges störste låtupptecknare, och ingen har gjort mer för svensk och sörmländsk folkmusik än O A. För att hedra hans minne har spelmansförbundet låtit nytrycka 50 sörmländslåtar i urval ur hans uppteckningar av 1.000 melodier 1935—37.

• Under 1964 deltog förbundets medlemmar i flera spelmansstämmor och andra framträdanden. Styrelsen anser att verksamheten under det gångna året varit den livligaste i förbundets historia.

Den 7 juni deltog ett 70-tal spelmän i en stämma på Tore Källbergs gård i Södertälje. Ungefär lika många spelmän medverkade vid midsommardagens stämma på St. Djulö hembygdsgård för Katrineholm. Det var första gången sörmländska spelmän framträdde på denna plats. Stämman blåstes in på bronsålderslurar av två danska basunister, klädda i djurhudar.

• Omkring 40 sörmländska spelmän svarade för de kulturella inslagen vid "Tosia bonnadan" i Ronneby den 11—13 juli. Under hemfärden gjordes ett uppehåll i Gränna där man på stadens kyrkogård vid graven över bygdens störste spelman, Blindanne, nedlade en lyra och spelade.

• Bland andra evenemang under fjolåret där spelmansförbund medverkade kan nämnas folkmusikens och folkdansens dag i Parken i Eskilstuna samt Hushållningssällskapets 150-årsjubileum.

6 I år planeras förutom jubileumsstämman i Nyköping stämmor på Tore Källbergs i Södertälje och Djurgården i Eskilstuna.

FOLKET TORSDAGEN DEN 4 FEBRUARI 1965

50 sörmlandslåtar i prydligt häfte

50 sörmlandslåtar för två violiner i ett häfte som i prydlig typografisk utstyrsel utgivits av Södermanlands spelmansförbund. Låtarna har insamlats och arrangerats av den i fjol avlidne Olof Andersson, Stockholm, redaktör för samlingsverket Svenska låtar och en av landets främsta kännare av folkmusik.

I ett förord till skriften nämner spelman & förbundets ordförande, folkskollärare Gustav Wetter, att Sörmland kanske mer än något annat landskap varit föremål för uppteckning och insamling av folkmelodier. Förbundet ansåg man dock att mycket återstod och gav därför Olof Andersson uppdrag att genomkorsa landskapet och uppteckna allt folkmusikaliskt stoff av värde.

Någon lämpligare för uppdraget kunde man inte ha fått anser hr Wetter. Olof Andersson hade en ovanlig skicklighet att uppteckna en melodi. Han hade inte absolut gehör men genom mångårig träning kunde han ögonblickligen fästa en låt på notpapper med förslag, drillar, fraseringar och stråkföring. Resultatet av hans forskarmöda i Sörmland blev 726 melodier, direkt upptecknade efter spelmännen, samt 275 stycken avskrivna ur handskrifter. Summa 1.001 melodier inbundna i fyra band. Olof Andersson valde själv ut de 50 låtar som återfinns i det nu utgivna nothäftet. I slutet av detta återfinnes en redogörelse för de spelmän från vilka låtarna upptecknats.

Fredag 5 februari 1965

Nyupplaga av sörmlandslåtar

Södermanlands spelmansförbund har i dagarna utgivit ett låthäfte. Häftet omfattar 50 st. Sörmlandslåtar för två violiner och är arrangerade av Olof Andersson, känd som Sveriges skickligaste upptecknare. Olof Andersson avled i november föregående år och häftet har utgivits av förbundet för att hedra hans minne.

Låtarna utgavs första gången år 1937 i tryck men finns hos förbundet endast kvar i två arkivexemplar. Den nya häftet är utfört i offsettryck och låtarna är autentiska med det föregående.

Bland de upptecknade låtarna finns från flera välkända spelmän, som t. ex. Gustaf Andersson, Axel Axelsson, Rickard Forsman, K.G. Axelsson, K.E. Karlsson m.fl.

Häftet kostar 10 kronor och kan rekvireras av Södermanlands spelmansförbund, Katrineholm.

FELIS.

Katrinéholms-Kuriren

10,2*1965

Årsmöte för spelmännen i Sörmland

Sörmlands spelmansförbund har hållit årsmöte i Nyköpingshus. Ordförande vid årsmötesförhandlingarna var landstingsman Ragnar Larsson, Nävekvarn. Till förbundsordförande omvaldes Gustav Wetter, Katrineholm. Han har innehaft posten i över 25 år. Sigvard Edermo, Stigtomta, omvaldes till sekreterare och Nils Lindvall, Katrineholm, till kassaförvaltare.

Omval blev det också av Arvid Karlsson, Nyköping, vice ordförande, och Arthur Forsberg, Katrineholm, inträdande kassaförvaltare. A. Rosén, Katrineholm avgick och ersattes med Arne Blomberg, Södertälje. Till revisorer omvaldes Martin Hugo Lindström, Stockholm, och Fritiof Nyberg, Södertälje.

Efter förhandlingarna berättade landstingsantikvarie Schnell om Nyköpingshus. En supé i Gästabudssalen avslutade årets sammandragning av sörmländska spelmän.